17/03/2019

Όταν πεινάς για νόημα... (Μια βαθύτερη κατανόηση της τροφής και της νηστείας)

/ Γνώμες

Τροφή δεν είναι μόνο ό,τι τρώμε αλλά κάτι πολύ βαθύτερο σε σχέση με την ύπαρξη μας. Όταν το βρέφος πεινάει δεν χορταίνει απλώς και μόνο μέσα από ένα γεύμα, αλλά κυρίως και πρωτίστως μέσα από μια σχέση.

Η μάνα είναι τροφός όχι δίνοντας το γάλα της, αλλά μεταγγίζοντας την σχέση της, την αγάπη, την θαλπωρή, την στοργή και την ασφάλεια στο μωρό της. Είναι η τροφή εκείνη, που πέρα από την βιολογική συντήρηση προσφέρει το νόημα της ύπαρξης.

Έτσι τροφή δεν είναι απλά ο χορτασμός ενός σώματος αλλά μιας ύπαρξης που πεινάει για Νόημα.

Ο Αδάμ λαμβάνει την λάθος «τροφή» και αυτοεξορίζεται από τον παράδεισο. Όμως στην πραγματικότητα η διήγηση μάς λέει ότι χάνει την σχέση του με τον Θεό και αμέσως με τον συνάνθρωπό του, αφού έχει θρυμματίσει πρωτίστως την εικόνα του Εαυτού του. Η πτώση του δεν είναι ότι θέλησε να τραφεί, αλλά ότι το έκανε με λάθος τρόπο. Ότι διάλεξε λάθος τροφή να χορτάσει την πείνα του για

νόημα, για ελευθερία, για Θεό.

Αυτό άλλωστε κάνουμε και εμείς όλοι, διαλέγουμε λάθος τροφές ανίκανες να θρέψουν τις πραγματικές μας ανάγκες. Η επιθυμία του Αδάμ είναι αυτοκαταστροφική όπως τών περισσοτέρων μας. Δεν θρέφει σωστά την επιθυμία του, αλλά την ξεγυμνώνει σε πιο βαθιά πείνα, που για να την καλύψει αργότερα θα χρειαστεί να φάει πολύ κατώτερες «τροφές».

Μήπως το ίδιο δεν πράττουμε και εμείς; Όταν δεν τρεφόμαστε από τις ανώτερες τροφές που ολοκληρώνουν την ύπαρξη, λαμβάνουμε βουλιμικά και ψυχαναγκαστικά, τροφές σκουπίδια, ανίκανες να καλύψουν την βαθιά μας πείνα.

Ο Χριστός στην ίδια πρόταση του διαβόλου, αυτής της βαθιάς σκοτεινής επιθυμίας, απαντά με το «Ουκ επ’ άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος» διαμορφώνοντας ένα νέο πλαίσιο της κάλυψης της ανθρώπινης επιθυμίας και ανάγκης.

Δηλαδή ουσιαστικά ο Χριστός αποκαλύπτει ένα νέο τρόπο σχετισμού με την ανάγκη και την επιθυμία του υποκειμένου, του άνθρωπο που κατανοεί την λήψη τροφής, ως κοινωνία, ως σχέση, ως καρπό που θρέφει τον ΟΛΟ άνθρωπο.

Για τον Χριστό η λήψη της τροφής δεν εξαντλείται σε βιολογικό επίπεδο και μόνο. Ο άνθρωπος δεν ζει ουσιαστικά, λαμβάνοντας τροφή για λόγους σωματικής συντήρησης, αλλά τρέφεται ως συνολική ύπαρξη. Με νόημα, δημιουργία, έκφραση, αγάπη, με κοινωνία του Θεού και του άλλου.

Ένα φαγητό όταν δεν έχει αγάπη και σχέση δεν μπορεί παρά να θρέψει την βιολογική πλευρά του ανθρώπινου προσώπου αλλά ποτέ το σύνολο τής παρουσίας του. Γι’ αυτό η τροφή σε συντηρεί αλλά ποτέ δεν σε χορταίνει. Μονάχα η σχέση που σού προσφέρει η λήψη της τροφής σε αναπτύσσει και σε εξελίσσει. Η τροφή είναι πάντα ένα σύμβολο, μια αφορμή.

Όταν σε καλώ να πιούμε ένα καφέ, δεν είναι η ανάγκη του καφέ που με κινεί, αλλά η ανάγκη τής συνάντησης. Ο καφές είναι η πρόφαση. Η επαφή είναι το ζητούμενο. Όταν σε προσκαλώ για φαγητό δεν θέλω απλά να σε χορτάσω βιολογικά, αυτό θα το έκανα απλά στέλνοντας σου το φαγητό στο σπίτι σου. Η ανάγκη που κρύβεται πίσω από το φαγητό, είναι κάτι πιο βαθύ. Είναι μια βασική τροφή της ύπαρξης. Είναι η επιθυμία για σχέση. Το φαγητό είναι το σύμβολο, η πραγματικότητα είναι, πείνα για τον άλλο.

Έτσι η νηστεία που καλούμαστε ελεύθερα να ακολουθήσουμε μέσα στο πλαίσιο της χριστιανικής ασκητικής, είναι μια ευκαιρία να δούμε ξανά την τροφή ως σχέση με τον Θεό, τον εαυτό μας, τον συνάνθρωπο και σύνολη την κτίση. Να γίνει ξανά η

τροφή λήψη τού νοήματος.

Είναι ευκαιρία να κατανοήσουμε ότι χρειαζόμαστε μεγάλες τροφές για να ζήσουμε. Διαφορετικά θα γεμίσουμε το σώμα μας, με μικρές κατώτερες τροφές που θα παχαίνουν το κορμί μας για να κρύψουν την πείνα της ψυχής μας.

Να αισθανθούμε ότι νηστεύοντας ελευθερώνουμε την επιθυμία μας από το σύμβολο και την οδηγούμε στο πρόσωπο του Άλλου.

Νηστεύοντας κατανοούμε ότι στην πραγματικότητα πεινάμε τον Θεό. Το νόημα ζωής. Την νίκη του θανάτου. Την σχέση με τον πραγματικό εαυτό και τον συνάνθρωπό μας.

Νηστεύω σημαίνει μαθαίνω να τρέφομαι υπαρξιακά, ασκούμαι να διαλέγω της τροφές που θα χορτάσουν την πείνα και δίψα της καρδιάς μου.